

35 dôvodov na odstúpenie ministra Tarabu a vedenia MŽP SR

Legislatívne zmeny:

1. **Zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA)** - jeden z najzásadnejších zákonov v ochrane životného prostredia. Schválený zákon obmedzuje účasť verejnosti pri príprave projektov, ktoré môžu ohroziť životné prostredie.
2. **Zákon o krajinnom plánovaní** - zákon je míľnikom Plánu obnovy a odolnosti a bol pripravený na schválenie. Ministerstvo zákon pred predložením na schválenie zmenilo bez pripomienkovania a následne stiahlo z rokovania parlamentu.
3. **Zákon o ochrane prírody a krajiny, uľahčenie výrubov** - zákon bol predložený ministerstvom v expresnom konaní bez diskusie. Uľahčuje výruby drevín a krovín nielen v krajine, ale aj v mestách a obciach.
4. **Zákon o ochrane prírody a krajiny, odstrel medveďov**. Zákon novelizuje aj zákon o civilnej službe a umožňuje jednoduchší odstrel medveďov.
5. **Zákon o ochrane prírody a krajiny, dobrovoľná stráž a vjazd do chránených území** - poslanci navrhli ďalšiu novelu zákona, ktorá v podstate zruší kompetencie dobrovoľných strážcov prírody a povolí vjazd vozidlám do území s nižším stupňom ochrany, kde sa doteraz kontrolovali. Napríklad jazdenie štvorkolkami, ako nám predviedol štátny tajomník MŽP v NP Poloniny.
6. **Zákon o obchodovaní s emisnými kvótami** - zákon upravuje prerozdelenie peňazí získaných z predaja emisií. V novej verzii nie je percentuálne rozdelenie na rôzne oblasti, ktoré pomáhalo transparentnejšie a predvídateľnejšie míňať tieto zdroje. Rovnako z neho pred predložením do parlamentu vypadol nový systém predaja emisií - EÚ ETS2, ktorý je jedným zo základných prvkov nového Sociálno-klimatického fondu na podporu zraniteľných skupín počas zelenej transformácie. Riziko infringementu a následne pokút.
7. **Koncepcia vodnej politiky** - koncepcia bola v minulých rokoch vypracovaná s účasťou odborníkov. MŽP ju po krátkom čase mení a to bez odbornej diskusie. Navrhuje v nej niekoľko problematických bodov: odstránenie zmienok o revitalizácii vodných tokov, prírode blízkyh opatreniach a zastavení prípravy sporných vodných elektrární Slatinka, Ipeľ a Tichý potok.

Zákony súvisiace s ochranou životného prostredia predložené inými ministerstvami:

Úlohou MŽP vo vláde je ochraňovať záujmy životného prostredia. Viaceré zákony síce nepredkladá envirorezort, ale výrazne ovplyvňujú ochranu životného prostredia. Ich výsledná podoba ukazuje, že vedenie ministerstva si neplní svoju základnú povinnosť.

1. **Zákon o strategických investíciách** - predložený ministerstvom dopravy. Schválený zákon, ktorý umožňuje obísť účasť verejnosti pri vybraných projektoch a neumožňuje ochranu jej práv.
2. **Trestný zákon** - okrem zníženia sadzieb za iné trestné činy významne oslabuje postihy za environmentálnu kriminalitu.
3. **Smernice o obnoviteľných zdrojoch energie** - v kompetencii ministerstva hospodárstva. Pretavenie európskej legislatívy do slovenského práva, s ktorým meškáme, na čo nás upozorňuje aj Európska komisia. Keďže ide okrem iného o klimatické opatrenie, aktivita MŽP je tu kľúčová.

Nečinnosť:

1. **Stratégia ochrany ovzdušia** - príprava stratégie mešká. Podľa Vstupnej správy k príprave Stratégie ochrany ovzdušia mala byť stratégia sfinalizovaná v prvom kvartáli 2024 a 1. apríla 2024 odoslaná Európskej komisii.
2. **Klimatický zákon** - zákon dôležitý pre účinnejší prístup k ochrane klímy bol v príprave v procese medzirezortného pripomienkového konania, ktoré nové vedenie zastavilo. Jeho schválenie je v Programovom vyhlásení vlády, ale na zákone sa nepracuje.
3. **Zákon o odpadoch** - Slovensko má od roku 2025 povinnosť triediť textilný odpad. MŽP vytvorilo metodickú príručku pre zber textilného odpadu, ktorá prenáša problém na samosprávy a tým aj zvyšuje poplatky pre občanov. Tento systém finančne znevýhodňuje obce, ktoré sa snažia použité oblečenie znovu využívať.

Financie (fondy):

1. **Plán obnovy a odolnosti** - v rámci Plánu obnovy a odolnosti meškáme vo viacerých oblastiach pod taktovkou MŽP. Aj keď Slovensku bola schválená štvrtá platba, neboli v nej míľniky, ktoré meškajú alebo majú problémy s realizáciou. Najviditeľnejším príkladom je meškajúca reforma národných parkov, kde sa zastavili prípravy zonácií. Zonácia NP Poloniny zastala uprostred procesu. V národných parkoch Vysoké Tatry, Nízke Tatry, Malá Fatra sa procesy ani nezačali, napriek tomu, že návrhy boli pripravené.
2. **Program Slovensko** - v celi zelenšie Slovensko sme doteraz vyčerpali len 2 % financií. Napriek tomu, že ministerstvo sa chváli množstvom zazmluvnených financií (22 %), to ešte nie je žiadnou zárukou, že sa peniaze aj budú čerpať.
3. **Podpora environmentálneho vzdelávania** - MŽP vylúčilo mimovládne organizácie, ale aj samosprávy z poberania financií na environmentálnu výchovu z Environmentálneho fondu a Zeleného vzdelávacieho fondu. Pritom práve tie dokázali realizovať projekty, na ktoré školy nemajú často kapacity, a robiť programy pre viacero škôl alebo mimoškolské aktivity.

Systemové zmeny:

1. **Bezprecedentné personálne výmeny na MŽP a podriadených inštitúciách** - od nástupu nového vedenia ministerstva sa bezprecedentným spôsobom vyhadzovali vedúci pracovníci a pracovníčky na ministerstve, ale aj v jeho podriadených inštitúciách. O prácu prišli aj odborníci a odborníčky, ktorí tam pracovali dlhé roky bez ohľadu na politické vedenie. Nahrádzaní sú často politickými nominantmi bez dostatočnej skúsenosti v príslušných odboroch. Niektoré pozície sú opakovane nanovo obsadené novými pracovníkmi, čo prináša nestabilitu. Rovnako je to aj s odborníkmi a odborníčkami na nižších úrovniach, ktorí sú buď prepustení alebo sami odchádzajú, lebo nevedia pod novým vedením kvalitne vykonávať svoju prácu alebo nie sú ochotní pracovať v napätom prostredí. [Zoznam odvolaných odborníkov nájdete tu.](#)
2. **Manažment MŽP** - vedenie ministerstva oslabilo odborné kapacity, často mení vedúcich pracovníkov a pracovníčky, na ministerstve chýba odborný personál, čo vedie k narušeniu práce a objednávaní externých firiem na jej vykonanie. Podľa medializovaných výpovedí zamestnankýň ministerstva je problémové aj samotné správanie sa vedenia nielen pri riešení pracovnej agendy, ale napríklad aj riešenie oblečenia či komunikácia ohľadom súkromných záležitostí.
3. **Zálohový systém** - Vedenie MŽP spochybnilo dobre fungujúci systém zálohovania nápojových obalov a chce ho meniť podľa svojich neodborných predstáv. Navrhlo zmenu zákona, ktorou by zosilnilo kontrolu štátu nad systémom a zmenilo jeho financovanie.

Ostatné, nezaradené:

1. **Spaľovne** - Minister Taraba nepriniesol žiadne riešenia smerujúce k obehovému hospodárstvu, jeho riešenia v odpadovom hospodárstve nie sú v súlade s trendmi moderného odpadového hospodárstva. Vyhlasuje potrebu výstavby minimálne troch ďalších spaľovní na Slovensku, pričom toto vyhlásenie nemá podložené žiadnou odbornou a nezávislou analýzou.
2. **Insula Magna** - minister nekonzultuje s odbornou obcou návrh maďarskej strany na prehradenie starého koryta Dunaja štyrmi hrádzami. Tie by významne zmenili dynamiku prúdenia vody a spôsobili zanášanie koryta, čo by následne zhoršovalo kvalitu vody a ohrozovalo zdroje pitnej vody. Ohrozené by boli aj živočíšne a rastlinné druhy naviazané na súčasný hydrologický režim Dunaja. Expertnú skupinu Dunaj, ktorá sa téme venovala, minister zrušil.
3. **Zriadenie absurdnej „expertnej“ komisie na prehodnotenie zonácie chránených území a reformy národných parkov**, ktorej členmi sú prakticky len politici vládnej garnitúry a nimi dosadení zástupcovia záujmových skupín, ktorí sa v minulosti otvorene vyjadrovali proti cieľom ochrany prírody.

4. **Neverejné výberové konania** - minister Taraba upravil rokovací poriadok výberových komisií na obsadenie miesta vedúceho zamestnanca tak, že celý priebeh výberových konaní na vedúce pozície v národných parkoch, rezortných organizáciách atď. bude neverejný.
5. Zo strany súčasného vedenia MŽP SR sa množia **návrhy na zrušenie, zmenšenie výmery či zníženie kategórie niektorých národných parkov, ako aj na výraznú redukciu ich schválenej či navrhutej jadrovej zóny**. Stoplo vyhlásenie Národného parku Podunajsko a navrhuje brutálny zásah do fungovania ekosystémov na území CHKO Dunajské luhy v časti, ktorá je zároveň ramsarskou lokalitou globálneho významu. Taktiež akceptuje rozsiahle výrubu v chránených územiach na celom Slovensku.
6. **Odborné zlyhanie v súvislosti s manažmentom problémových jedincov medveďa hnedého** - znižovanie počtu stretov s medveďom hnedým treba riešiť komplexom opatrení od zmeny poľnohospodárskej produkcie v oblastiach s jeho výskytom, cez zastavenie vnadenia zveri či iných aktivít, ktoré lákajú medveďa k obytným oblastiam až po vzdelávanie obyvateľstva, ako sa správať v týchto oblastiach, aby sa znížilo riziko stretu s medveďom. Jediné, čo sa reálne robí, je, že sa medvede strieľajú.
4. **Opakované útoky na mimovládne organizácie venujúce sa ochrane životného prostredia**. Spôsob, akým vedenie ministerstva, ale aj Rudolf Huliak útočia na mimovládne organizácie, je za hranicou akýchkoľvek doterajších štandardov. Súčasťou sú často dokázateľné klamstvá, manipulatívne prekrúcanie informácií alebo obviňovanie z viny za situácie, s ktorými mimovládky nemajú nič spoločné.
5. **Cenzúra dokumentárneho filmu Miznúci svet hlucháňa** zo strany jeho samotného objednávateľa, ktorým je Štátna ochrana prírody SR.
6. **Šikana environmentálnych aktivistov a aktivistiek** prostredníctvom Slovenskej inšpekcie životného prostredia v súvislosti s organizáciou protestnej živej reťaze pred Správou TANAP.
7. **Papalášizmus** - neprijateľný a neospravedliteľný pohyb štátneho tajomníka MŽP Filipa Kuffu helikoptérou a štvorkolkou na území národných parkov, ako aj ďalšie objavujúce sa prejavy papalášizmu, napríklad zorganizovanie súťaže vo varení gulášu v NPR Bielovodská dolina.
8. **Útoky na novinárky a novinárov zo strany vedenia MŽP** - v reakcii na novinárske otázky ohľadom sporných odstrelov medveďov, prejavy papalášizmu Filipa Kuffu a na medializované informácie súvisiace s odhalením pomerov na Správe Tatranského národného parku. Tie zahŕňajú aj podozrenia z prepísania odborného stanoviska Správy TANAP, týkajúceho sa vjazdu konských záprahov na územie národného parku štátnym tajomníkom Štefanom Kuffom, ako aj ďalšie dôvodné podozrenia z tichého riadenia TANAP rodinou Kuffovcov.
9. **Zneužívanie tragédie v Monkovej doline** na ďalšie útoky voči ochranárskej verejnosti a na presadzovanie cieľov, ktoré sú v jednoznačnom rozpore s odbornými poznatkami a postupmi v ochrane prírody, ako sú kalamitná ťažba a následné umelé zalesňovanie v najprísnejšie chránených územiach.
10. **Nedostatočná ochrana biotopov hlucháňa hôrneho** - ministerstvo systémovo nerieši ochranu biotopov hlucháňa. Kvôli katastrofálnym ťažbám v minulosti sme na Slovensku priviedli hlucháňa na pokraj vyhynutia. Následne prehralo Slovensko súdny spor s Európskou komisiou. Dnes hrozí, že kvôli ďalším ťažbám prehráme

ďalší súd a výsledkom budú veľmi pravdepodobne vysoké pokuty. Namiesto zamedzovania ďalším ťažbám ministerstvo jednotlivé prípady bagatelizuje a označuje za hoaxy.

11. **Poškodzovanie území sústavy Natura 2000 kalamitnými ťažbami** - prehratý súdny spor s EK sa týkal aj náhodných (kalamitných) ťažieb v chránených územiach európskej sústavy Natura 2000. Podľa rozsudku Slovensko porušuje európsku legislatívu tým, že pri kalamitných ťažbách (napr. kvôli lykožrútovi a veterným smrštiam) v územiach Natura 2000 nie sú posudzované vplyvy na životné prostredie. Za posledný rok bolo zdokumentovaných niekoľko príkladov takýchto ťažieb a viaceré indície naznačujú, že v tomto trende sa bude stále s väčšou intenzitou pokračovať.
12. **Zrušenie Zelenej linky**, na ktorú mohla verejnosť nahlasovať prehrešky voči životnému prostrediu.
13. **Podpora stavby plynového LNG terminálu v Bratislave**. Budovanie plynovej infraštruktúry sa robí na desiatky rokov, čo je v čase, keď potrebujeme znižovať emisie a nahrádzať fosílné zdroje, nesystémový krok. Ten navyše aj zvyšuje našu závislosť od zahraničných zdrojov energie.